

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 5 czerwca 2024 r.

Poz. 5286

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.152.2024.6

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 27 maja 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609)

orzekam

nieważność § 2 ust. 1 w zakresie zwrotu: "w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym w szczególności" uchwały nr LXVIII/442/2024 Rady Gminy Obrzycko z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie: określenia szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Obrzycko lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu uprawnionego - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 26 kwietnia 2024 r. Rada Gminy Obrzycko podjęła uchwałę nr LXVIII/442/2024 w sprawie: określenia szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Obrzycko lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu uprawnionego, zwaną dalej "uchwałą".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 609) oraz art. 59 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 29 kwietnia 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Obrzycko ustanowiła szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym.

Zgodnie z treścią art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) zwanej dalej jako "ustawą", "W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, mogą być umarzone, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4".

Jak stanowi art. 59 ust. 2 ustawy, "Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnione do udzielania tych ulg".

Jednocześnie zgodnie z art. 59 ust. 3 ustawy, "Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1".

Z kolei zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy: "Należności, o których mowa w art. 55, mogą być z urzędu umarzane w całości, jeżeli: 1) osoba fizyczna - zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6000 zł; 2) osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie; 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne; 4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji; 5) zachodzi interes publiczny".

W § 2 ust. 1 uchwały Rada Gminy Obrzycko uregulowała, iż: "Należność pieniężna może zostać umorzona w całości lub części w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym w szczególności, jeżeli: 1) osoba fizyczna zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6.000 zł; 2) osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie; 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne; 4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji; 5) zachodzi interes publiczny".

W ocenie organ nadzoru przyjęte przez Radę Gminy Obrzycko w § 2 ust. 1 uchwały przesłanki udzielania z urzędu ulg w spłacie należności cywilnoprawnych zostały ustalone z istotną modyfikacją upoważnienia ustawowego z art. 59 ust. 3 ustawy w związku z art. 56 ust. 1 ustawy. Należy wskazać, iż Rada Gminy Obrzycko uzależniła możliwość przyznania z urzędu wskazanych ulg w spłacie należności także od wystąpienia przesłanek określających możliwość umorzenia należności na wniosek z art. 59 ust. 1 ustawy, tj. ważnego interesu dłużnika oraz interesu publicznego. Dodatkowo posługując się zwrotem "w szczególności" Rada Gminy Obrzycko określiła otwarty katalog przesłanek udzielenia ulg w spłacie należności z urzędu. Tymczasem zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy tylko w określonych ustawowo przypadkach należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny mogą być z urzędu umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty. Przypadki te ściśle reguluje art. 56 ust. 1 ustawy. Należy wskazać, iż przesłanki ważnego interesu dłużnika lub interesu publicznego dotyczą możliwości udzielenia ulg w spłacie należności na wniosek dłużnika, a nie z urzędu.

W ocenie organu nadzoru Rada Gminy Obrzycko miała upoważnienie ustawowe na mocy art. 59 ust. 3 ustawy do postanowienia o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 59 ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 ustawy, ale nie miała upoważnienia ustawowego do modyfikowania w rozpatrywanej uchwale przesłanek ustawowych określonych w art. 56 ust. 1 ustawy.

Organ nadzoru stwierdza, iż wskazanie w § 2 ust. 1 uchwały zwrotu: "w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym w szczególności" stanowi istotne naruszenie art. 59 ust. 3 ustawy w związku z art. 56 ust. 1 ustawy.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Obrzycko

Wójt Gminy Obrzycko